

Ügyszám: NAIH/2020/8125

[...]

Tisztelt Vezérigazgató Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) írt levelében a weboldalakon alkalmazott közösségi modulok alkalmazásával, ezek kapcsán végzett adatkezelési műveletek jogi megítélésével, a hozzájárulás jogszerű beszerzésének módjával, illetve a honlap-üzemeltető kötelezettségeinek tartalmával kapcsolatban kérte a Hatóság állásfoglalását.

A Hatóság a megkésett válaszáért szíves elnézését kéri. A Hatóságnak a GDPR¹- és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Infotv.) 38. §-a² szerint sem feladata, hogy valamely meghatározott adatkezelés értékelését elvégezze és annak jogszabályi megfelelőségéről előzetesen állásfoglalást alakítson ki, vagy adatkezelési kérdésekben konzultációt folytasson. Ilyen tevékenység folytatása jelentősen meg is haladná a Hatóság erőforrásait. Az adatkezelés valamennyi ismérve az adatkezelőnél áll rendelkezésre, ezért elsősorban ő képes annak megítélésére, hogy a jogszabályi megfelelés érdekében milyen intézkedések lehetnek szükségesek; a Hatóság nem veheti át az adatkezelő e tekintetben fennálló felelősségét.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

² Infotv. 38. § (2) bekezdése: „A Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése, továbbá a személyes adatok Európai Unión belüli szabad áramlásának elősegítése.

(3) A Hatóság a (2) és (2a) bekezdés szerinti feladatkörében az e törvényben meghatározottak szerint különösen

a) bejelentés alapján és hivatalból vizsgálatot folytat;

b) az érintett kérelmére és hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást folytat;

c) hivatalból titokfelületesi hatósági eljárást folytat;

d) a közérdekű adatokkal és a közérdekből nyilvános adatokkal kapcsolatos jogsértéssel összefüggésben bírósághoz fordulhat;

e) a más által indított perbe beavatkozhat;

f)

g) kérelemre adatkezelési engedélyezési eljárást folytat;

h) ellátja az Európai Unió kötelező jogi aktusában, így különösen az általános adatvédelmi rendeletben és a 2016/680 (EU) irányelvben a tagállami felügyeleti hatóság részére megállapított, továbbá a törvényben meghatározott egyéb feladatokat”

Ezzel összhangban a GDPR azt írja elő a Hatóság egyik feladatául, hogy felhívja az adatkezelők (adatfeldolgozók) figyelmét a rendelet szerinti kötelezettségeikre, és kérésre tájékoztatást nyújtson az érintettnek az őt megillető jogok gyakorlásával kapcsolatban.³

A fentiekre és a beadványában foglaltakra tekintettel a Hatóság az alábbiakra hívja fel a szíves figyelmét.

A megkeresésében hivatkozott az Európai Unió Bírósága (továbbiakban: Bíróság) előtt 2017. január 19. napján az Oberlandesgericht Düsseldorf által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásra, amelyben a német bíróság a 95/46/EK irányelv⁴ (továbbiakban: Irányelv) 2., 7., 10. és 22-24. cikkének értelmezése kérdésében kért állásfoglalást a Bíróságtól (továbbiakban: Bírósági ügy). Megkeresésében külön kiemelte a Bírósági ügy előzményeit, a Facebook „Tetszik” gomb – mint közösségi modul – jogi megítélésével kapcsolatos kérdéseket, valamint a Bíróságnak az ügyben tett megállapításait. Levelében kifejtette abbéli álláspontját, hogy ugyan a GDPR a 95/46/EK irányelvet hatályon kívül helyezte, de nem rendezte egyértelműen a – többek közt a Bírósági ügy tárgyát is képező – közösségi modulok jogi megítélésével kapcsolatos kérdéseket.

A fentiekkel kapcsolatban a Hatóság – a megkeresés II. pontjában megfogalmazott kérdésköröket alapul véve – a következő tájékoztatást nyújtja:

I. „Az a honlap-üzemeltető, aki a honlap látogatói számára közösségi modult alkalmaz, ezáltal pedig a modul szolgáltatója részére felhasználói személyes adatokat ad át, a GDPR 4. cikkében foglalt adatkezelőnek minősíthető-e? Amennyiben igen, akkor milyen adatok vonatkozásában?”

Jóllehet a GDPR valóban hatályon kívül helyezte az Irányelvet, de egyúttal biztosította is az Irányelv alapján meghozott döntések – ezáltal pedig a Bíróság adatvédelmi jogfejlesztő tevékenysége eredményeinek – folytonosságát⁵.

Az „adatkezelő” Irányelv szerinti fogalma, annak lényegét tekintve, nem tér el a GDPR szerinti meghatározásától. Mivel mindkét közösségi jogszabály szerint adatkezelőnek minősül, aki

³ Infotv. 38. § (2) bekezdése

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról.

⁵ A GDPR 94. cikk: „(1) A 95/46/EK irányelv 2018. május 25-i hatállyal hatályát veszti.

(2) A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat az e rendeletre történő hivatkozásnak kell tekinteni. A 95/46/EK irányelv 29. cikke által létrehozott, a természetes személyeknek a személyes adatok feldolgozása tekintetében való védelmével foglalkozó munkacsoportra történő hivatkozást az e rendelet által létrehozott Európai Adatvédelmi Testületre történő hivatkozásnak kell tekinteni.”

önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok feldolgozásának célját, így mindkét joganyag egyértelműen ismeri mind az önálló, mind a közös adatkezelői minőséget.⁶

Az Európai Adatvédelmi Testület (továbbiakban: Testület) az Ön kérdéséhez kapcsolódó, a közösségi média felhasználóinak célzott kommunikációjáról szóló, 8/2020-as számú iránymutatást (továbbiakban: Iránymutatás) készül kiadni, amelynek nyilvános konzultációja 2020. október 19-én zárult le.⁷ Habár az Iránymutatás szövegezése e levél keltekor még nem zárult le, így nem tekinthető még véglegesnek, azonban több olyan lényeges megállapítást is tartalmaz, amely a Testület e kérdéskörben megfogalmazott álláspontjának tekinthető.

A Testület az Iránymutatás 29. pontjában⁸ különösen a kérdéskörhöz tartozóként jelöli meg – több más lényeges ügy mellett – a Bírósági ügyet, ezzel megerősítve az abban foglaltak érvényességét. A 33. pontban⁹ összefoglalja a Bíróság döntésének lényegét, miszerint egy honlap-üzemeltető adatkezelőnek tekinthető, amennyiben a Facebook közösségi modulját a saját honlapjába beágyazza, ami által a látogató böngészője személyes adatot továbbít a látogatóról a Facebook számára. A honlap-üzemeltető adatkezelői minősége ugyanakkor arra a műveletre, vagy azokra a műveletekre korlátozódik, amelyekben ténylegesen meghatározza a célokat és eszközöket. Ebben az ügyben a Bíróság úgy döntött, hogy a honlap-üzemeltető felelős egy közösségi modulnak egy honlapba történő beágyazásáért:

⁶ Irányelv 2. cikk d) pontja: „adatkezelő” az a természetes vagy jogi személy, hatóság, intézmény vagy bármely más szerv, amely önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok feldolgozásának céljait és módját; ha a célokat és módokat egy adott nemzeti vagy közösségi jogszabály határozza meg, az adatkezelőt vagy a kinevezésére vonatkozó külön szempontokat ez a nemzeti vagy közösségi jogszabály jelöli ki;”

GDPR 4. cikk 7. pontja: „adatkezelő”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja;”

⁷ Guidelines 08/2020 on the targeting of social media users, a szöveg tervezete elérhető az alábbi linken: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/guidelines-082020-targeting-social-media-users_en

⁸ Iránymutatás 29. pontja: „In order to clarify the respective roles and responsibilities of social media providers and targeters, it is important to take account of the relevant case law of the CJEU. The judgments in *Wirtschaftsakademie* (C-210/16), *Jehovah’s Witnesses* (C-25/17) and *Fashion ID* (C-40/17) are particularly relevant here.”

⁹ Iránymutatás 33. pontja: *In Fashion ID, the CJEU decided that a website operator can be considered a controller when it embeds a Facebook social plugin on its website that causes the browser of a visitor to transmit personal data of the visitor to Facebook. The qualification of the website operator as controller is, however, limited to the operation or set of operations in respect of which it actually determines the purposes and means. In this particular case, the CJEU considered that the website operator is only capable of determining, jointly with Facebook, the purposes and means of the collection and disclosure by transmission of the personal data of visitors to its website. As a result, the CJEU ruled that, for what concerns the embedding of a social plug-in within a website, the liability of the website operator is: “limited to the operation or set of operations involving the processing of personal data in respect of which it actually determines the purposes and means, that is to say, the collection and disclosure by transmission of the data at issue.”*

The CJEU considered that the website operator was not a controller for subsequent operations involving the processing of personal data carried out by Facebook after their transmission to the latter, as the website operator was not in a position to determine the purposes and means of those operations by virtue of embedding the social plug-in [...]

„[...] csak arra a személyesadat-kezelési műveletre vagy műveletcsoportra vonatkozik, amelynek céljait és módját ténylegesen ő határozza meg, azaz a szóban forgó adatok gyűjtésére és továbbítás általi közlésére.”

A Bíróság akként döntött, hogy a honlap-üzemeltető a továbbítást követően nem volt adatkezelőnek tekinthető a Facebook által a személyes adatokon végzett további adatkezelési műveletek tekintetében, mivel a Honlap-üzemeltető önmagában a közösségi modul beágyazása révén nem volt képes meghatározni e műveletek céljait és eszközeit.

Az Iránymutatás 5.3 pontja – különösen annak 61. és 63. pontjai¹⁰ – több, a közösségi modulok alkalmazása során felmerülő tipikus helyzetet bemutató példát is hoz. Ezek közül a pixel-alapú célzásra vonatkozó 4. számú példát kiemelve, ha egy felhasználó az online böngészése során egy olyan honlapot látogat meg, amelynek üzemeltetője az oldalon valamely közösségi média-szolgáltató által elérhetővé tett, ún. „tracking-pixel”-t helyezett el, akkor pusztán a pixel beágyazása révén döntő befolyást gyakorol az adatkezelés során alkalmazott eszközökre. A honlap látogatói személyes adatainak gyűjtése és továbbítása a közösségi média-szolgáltató felé ugyanis nem valósult volna meg a pixel beágyazása nélkül. A közösségi média-szolgáltató ugyanakkor kifejlesztette és biztosította a pixel, mint szoftveres kód hozzáférhetőségét, amely a személyes adatok automatizált gyűjtését, továbbítását és kiértékelését teszi lehetővé a közösségi média-szolgáltató számára. Ennek eredményeképpen a személyes adatok pixelek révén történő gyűjtése és továbbítása kapcsán közös adatkezelői minőség áll fenn a honlap-üzemeltető és a közösségi média-szolgáltató között.

A fentiek alapján a Hatóság arról tájékoztatja, hogy amennyiben a honlap-üzemeltető a honlap látogatói számára a fentivel azonos, vagy hatását tekintve ahhoz hasonló közösségi modult alkalmaz, úgy a modult biztosító közösségi média-szolgáltatóval közös adatkezelőnek tekinthető. Mivel a közösségi modulok potenciálisan számos különféle adatot lehetnek képesek gyűjteni a

¹⁰ Iránymutatás 61. pontja: *„[...] Example 4: Pixel-based targeting Mr. Schmidt is browsing online in order to purchase a backpack. He visits the website “BestBags.com”, views a number of items, but decides not to make a purchase. The operator of “BestBags.com” wishes to target social media users who have visited their website without making a purchase. To this end, it integrates a so-called “tracking pixel” on its website, which is made available by the social media provider. After leaving the website of BestBags.com and logging into his social media account, Mr. Schmidt begins to see advertisement for the backpacks he was considering when browsing BestBags.com. [...]”*

Iránymutatás 63. pontja: *“As far as the determination of purpose is concerned, Bestbags.com and the social media provider jointly determine the purpose of the processing, which is to display a specific advertisement on the social media platform to the individuals who make up the target audience. By embedding the pixel into its website, Bestbags.com exerts a decisive influence over the means of the processing. The collection and transmission of the personal data of visitors of the website to the social media provider would not have occurred without the embedding of that pixel. The social media provider, on the other hand, has developed and offers the software code (pixel) that leads to the automatic collection, transmission and evaluation for marketing purposes of personal data to the social media provider. As a result, joint controllership exists in relation to the collection of personal data and its transmission by way of pixels, as well as in relation to the matching and subsequent display of the advertisement to Mr Schmidt on the social platform, and for any reporting relating to the targeting campaign [...]”*

honlapok látogatóitól, ezért a Hatóság általános jelleggel akként foglal állást, hogy – mivel a közösségi modul alkalmazása teljességgel a honlap-üzemeltető döntésétől függ, ezért annak alkalmazása esetén – célszerű a honlap-üzemeltetőnek megismernie, hogy pontosan milyen adatok rögzítésével és továbbításával fog együtt járni annak alkalmazása. Ez azért sem tekinthető elkerülhetőnek, mivel az adatok kezelése valójában már a közösségi modulnak a honlap látogatója által használt böngészőben történő telepítésével megkezdődik.

Ezzel összefüggésben a Hatóság kiemeli, hogy a GDPR 12. cikke¹¹ alapján az adatkezelő kötelezettsége, hogy a személyes adatok megszerzésének időpontjában tájékoztassa az érintettet a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a GDPR által meghatározott valamennyi lényeges információról, így a GDPR 13. cikk (1) bekezdése¹² szerint – többek között – a személyes adatok tervezett kezelésének céljáról, valamint adott esetben a személyes adatok címzettjeiről, illetve a címzettek kategóriáiról.

A fentiek értelmében valójában minden olyan személyes adat tekintetében adatkezelőnek tekinthető a honlap-üzemeltető, amelynek a gyűjtésére és továbbítására a honlapjának a használata során, illetve annak révén kerül sor, így valamennyi általa alkalmazott közösségi modul által kezelt adat vonatkozásában adatkezelőnek minősül.

II. „Amennyiben a honlap-üzemeltetője a fentiek szerinti adatkezelőnek minősíthető, akkor pontosan milyen adatkezelési műveletek vonatkozásában minősül adatkezelőnek? (adatgyűjtés, adattovábbítás)”

A Hatóság fenti, I. kérdésre adott válaszában ismertette az e témakörrel kapcsolatos álláspontját.

III. „Amennyiben a honlap-üzemeltetője a fentiek szerinti adatkezelőnek minősíthető, akkor a GDPR 6. cikk (1) bek. a) pontja szerint adott hozzájárulás milyen módon szerzhető be jogszerűen, különös tekintettel arra, hogy az esetleges adatkezelés már a honlap megtekintésével/megnyitásával megvalósul?”

¹¹ GDPR 12. cikke: „(1) Az adatkezelő megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy az érintett részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a 13. és a 14. cikkben említett valamennyi információt és a 15-22. és 34. cikk szerinti minden egyes tájékoztatást tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtsa, különösen a gyermekeknek címzett bármely információ esetében. Az információkat írásban vagy más módon - ideértve adott esetben az elektronikus utat is - kell megadni. Az érintett kérésére szóbeli tájékoztatás is adható, feltéve, hogy más módon igazolták az érintett személyazonosságát.”

¹² GDPR 13. cikk (1) bekezdése: „Ha az érintettre vonatkozó személyes adatokat az érintettől gyűjtik, az adatkezelő a személyes adatok megszerzésének időpontjában az érintett rendelkezésére bocsátja a következő információk mindegyikét:

c) a személyes adatok tervezett kezelésének célja, valamint az adatkezelés jogalapja;

e) adott esetben a személyes adatok címzettjei, illetve a címzettek kategóriái, ha van ilyen;”

Ahhoz, hogy a hozzájárulás az adatkezelés jogalapja lehessen, érvényesülnie kell minden feltételnek, amelyet a GDPR előír a hozzájárulás érvényességéhez. A legfontosabb feltételek a következők: egyértelműség, önkéntesség, visszavonhatóság, megfelelő tájékoztatás megléte.

Ha az adatkezelő úgy dönt, hogy közösségi modult alkalmaz a honlapján, akkor ehhez az érintettek hozzájárulásának a GDPR követelményeinek megfelelő kéréséhez biztosítania kell az érintettek részére, hogy egyesével eldönthessék, hogy az adott típusú süti működéséhez hozzájárulnak-e vagy sem. Ez – az önkéntesség kritériumából következően – kizárólag az olyan tevékenység esetén lehetséges, ahol az érintett eldöntheti, hogy kívánja-e az adott adatkezelést (az adott süti működtetését) vagy sem, így az olyan sütik esetén lehetséges, ahol az oldalt akkor is bármilyen korlátozás nélkül tudja böngészni, ha az adott süti telepítéséhez nem járul hozzá.

A Hatóság javasolja a hozzájárulás beszerzésével kapcsolatban a Testület 5/2020. iránymutatásában – így különösen annak 39-41. pontjaiban¹³ – foglaltak figyelembevételét. Eszerint a hozzájárulás önkéntessége akkor állapítható meg, ha a szolgáltatásokhoz és funkciókhoz történő hozzáférésnek nem képezi feltételét a felhasználó végberendezésén az információ tárolásához, vagy a már ott tárolt információhoz való hozzáféréshez adott hozzájárulás. A hivatkozott iránymutatásban szereplő példát idézve, ha egy honlap üzemeltetője egy olyan scriptet alkalmaz, amely meggátolja – a sütik elfogadására, valamint azokról szóló tájékoztatás nyújtására szolgáló felület kivételével – a honlap tartalmainak a láthatóságát, úgy, hogy a tartalomhoz történő hozzáférésre csak a „Sütik elfogadása” gombra kattintva van mód, akkor ezáltal a honlap használójának – mint érintettnek – nincs valódi választási lehetősége, ezért a hozzájárulása nem lehet önkéntes. Ezáltal az ilyen módon szerzett hozzájárulás nem tekinthető érvényesnek, minthogy nem biztosít valódi választási lehetőséget az oldal potenciális használói számára.

IV. „Amennyiben a honlap-üzemeltetője a fentiek szerinti adatkezelőnek minősíthető, akkor a GDPR 12. cikkében megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség kiterjed-e a közösségi modult alkalmazó honlap üzemeltetőjére vagy az csak a közösségi modult szolgáló személyt terheli?”

A Hatóság fenti, I. kérdésre adott válaszában ismertette az e témakörrel kapcsolatos álláspontját.

Mindezeket túl felhívom szíves figyelmét, hogy a Hatóság – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik.

¹³ Guideline 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, recitals 39-41.: „In order for consent to be freely given, access to services and functionalities must not be made conditional on the consent of a user to the storing of information, or gaining of access to information already stored, in the terminal equipment of a user (so called cookie walls)”

A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2020. november 13.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár